สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี

Conditions and Problems in the Academic Affairs Administration in the Education Opportunity Expansion Schools in Ubon Ratchathani Province

ชวนคิด มะเสนะ* และ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 20**

[1]อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 34000

[2]สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 34000

E-mail: phisanp940@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีจุดประสงค์ คือ *1)* เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี *2)* เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี โดยจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และ*3)* เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 234 คนโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดตัวอย่างจากของ Krejcie และ Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 71 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ *.95* สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า *t* และการทดสอบค่า f

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า

2.1 จำแนกตามเพศและ ตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ พบดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สอดคล้องกับบริบทและข้อมูลที่เป็นจริงของสถานศึกษา ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติจริง

3.2 ด้านการพัฒนาหลักกระบวนการเรียนรู้ ครูมีความรับผิดชอบงานหลายอย่างทำให้ขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ยึดติดกับการจัดการจัดกระบวนการเรียนการสอนจากสำนักพิมพ์และไม่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ควรเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาด้านจัดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ๆเพิ่มขึ้น และไม่มอบหมายภาระงานมากเกินไป

3.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนการวัดผลประเมินผลยังประเมินจากการสอบเป็นหลัก ควรส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินนักเรียน

3.4 ด้านการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ ทำให้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ยังขาดแคลนงบประมาณวัสดุในการดำเนินการควรจัดหาและจัดสร้างแหล่งเรียนที่เหมาะสม

3.5 ด้านการพัฒนา การใช้สื่อ และเทคโนโลยี ครูและบุคลากรขาดความรู้ความชำนาญด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และการผลิต พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ไม่ผลิตสื่อใช้เอง สื่อเทคโนโลยียังไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน ควรส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.6 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนยังจัดได้ไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรม ส่วนมากจะเน้นที่กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และแนะแนว ควรจัดให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมและมีความต่อเนื่อง

คำสำคัญ: สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนขยายโอกาส, จังหวัดอุบลราชธานี

Abstract

The objectives of the research were to study the conditions of the academic affairs administration in the opportunity expansion schools in Ubon Ratchathani province; to compare the conditions in question according to sex, positions and working experience of the subjects; to examine the problems and recommendations of the academic affairs administration in the education opportunity expansion schools. The samples used in the study were the school administrators and teachers responsible for academic affairs. They were derived by using Krejcie and Morgan's table. The research instrument was 71-item questionnaire constructed by the researcher. Statistic used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The research findings were as follows:

1. The academic affairs administration in the education opportunity schools was found to be at a high level.

2. Considering an opinion of the directors and teachers on the academic affairs administration in the schools in the study, it was found that: 1) The samples who were classified by sex and different positions held no different view on the conditions of academic affairs administration. 2) The samples who were classified by different working experience held no different view on the academic affairs administration. There was a difference with a statistical significance of .05 in the aspects of measure and evaluation, development and promotion of learning sources.

3. The problems and recommendations were as follows: 1)On a curricular development: the curriculum was inconsistent with a real context of the schools. It was necessary for the administrators to create an awareness and encourage the teachers to put into practice the curriculum. 2) On the learning process development: The teacher was assigned for many tasks, as a result, he or she lacked the aspect of specialization. The teachers did not change the teaching behavior. The teachers should be given an opportunity to organize new learning processes and they should not be overburdened with tasks. 3)On measurement, evaluation and transfer: evaluation is mainly based on the test, it was important to encourage the teachers to use more various evaluation methods. 4) On learning source development and

promotion: there was no enough budget to develop learning sources, budget to procure materials was not sufficient and there were no suitable learning sources. 5) On development of media and technology: teachers and personnel lacked expertise on the use of media and technology; they were not able to produce and use the media, in addition, technological medias were inadequate for the teachers and students; to increase efficiency, a variety of technological media should be used. 6) On the learner development activities: the schools did not cover all activitites; most of them focused on the scouting activities and guidance; learning activities should be more comprehensive and continual.

Keywords: Conditions and Problems of Academic Affairs Administration, Education Opportunity Schools, Ubon Ratchthani Province

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งการถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ฝึกฝน อบรม สั่งสอน พัฒนาทักษะ สติปัญญาในการศึกษาหาความรู้ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่คนส่วนใหญ่ของประเทศจะได้รับอย่างทั่วถึงและเสมอภาคกัน จะช่วยให้นักเรียนได้เติบโตเป็นพลเมืองดี มีความรู้ ความสามารถ หรือเป็นกำลังแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพ หน่วยงานที่จัดการทางด้านการศึกษาซึ่งได้แก่ โรงเรียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีหน้าที่อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างคณะครูในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ ในชุมชน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานทุกงานที่เกี่ยว โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร (รุ่งรัชชดาพร เวหะชาติ 2550: 29) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดสาระที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 : แนวการจัดการศึกษาที่มุ่งประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยระบุไว้ในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยที่กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา 24 ได้ระบุไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

จากการจัดการศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาในโรงเรียนเดียวกันหลายระดับตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงทำให้โรงเรียนต้องปรับรูปแบบการบริหารงานเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ดังกล่าว อาจมีปัญหาในการดำเนินงาน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ได้จัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเป็นขยายโอกาสให้กับนักเรียนในพื้นที่ให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยมีโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงบประมาณ และกลุ่มบริหารงานทั่วไป สำหรับงานวิชาการเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยี การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา และการแนะแนวและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ทำหน้าที่วิชาการโรงเรียน จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนางานวิชาการในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

คณะผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและวางแผนการจัดการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี โดยจำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน

3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานบริหารงานวิชาการสังกัดในโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี โดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดตัวอย่างจากของ Krejcie และ Morgan จาก 117 โรงเรียน จำนวน 234 คน ตัวแปรในการวิจัยได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ตัวแปรตามคือ สภาพการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจการ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจาก 117 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 117 คน และครูวิชาการในโรงเรียนเดียวกัน จำนวน 117 คน รวมทั้งหมด 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบสอบถาม มาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มี 3 ตอน คือ ตอนที่1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ตอนที่2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 71 ข้อ และ ตอนที่3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าF (f-test) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยและอภิปราย

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.40) ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ($\overline{X}$ = 4.32) และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.20) ด้านการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยี ($\overline{X}$ = 4.15) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนา ($\overline{X}$ = 4.00) และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.95) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับการวิจัยของ ตรีโชค กางกั้น (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร พรมชินวงศ์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและเทียบโอนการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนา สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดอุบลราชธานี ข้าราชการครูที่มีเพศ ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดอุบลราชธานีโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูมีความเห็นในงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตรงกัน สอดคล้องกับการวิจัยของอุดม จันทร์โสดา (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ข้าราชครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนาหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านการนิเทศภายใน และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ สนิท ซื่อสัตย์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สอดคล้องกับบริบทและข้อมูลที่เป็นจริงของสถานศึกษา ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติจริง ด้านการพัฒนาหลักกระบวนการเรียนรู้ ครูมีความรับผิดชอบงานหลายอย่างทำให้ขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ยึดติดกับการจัดการจัดกระบวนการเรียนการสอนจากสำนักพิมพ์และไม่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ควรเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาด้านจัดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ๆเพิ่มขึ้น และไม่มอบหมายภาระงานมากเกินไป ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การวัดผลประเมินผลยังประเมินจากการสอบเป็นหลัก ควรส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินนักเรียน ด้านการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ ทำให้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ยัง

ขาดแคลนงบประมาณวัสดุในการดำเนินการควรจัดหาและจัดสร้างแหล่งเรียนที่เหมาะสม ด้านการพัฒนา การใช้สื่อ และเทคโนโลยี ครูและบุคลากรขาดความรู้ความชำนาญด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีและการผลิต พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ไม่ผลิตสื่อใช้เอง สื่อเทคโนโลยียังไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน ควรส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนยังจัดได้ไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรม ส่วนมากจะเน้นที่กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และแนะแนว ควรจัดให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมและมีความต่อเนื่อง จากปัญหาและข้อเสนอแนะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ ทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่ก็มีปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขในหลายประการที่สำคัญได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทันสมัย การใช้สื่อ แหล่งเรียนซึ่งจะนำมาสู่การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสที่มีคุณภาพต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีโชค กางกั้น (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า โรงเรียนมีปัญหาการบริหารงานด้านวัสดุ และสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และ ด้านกิจกรรมนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทั้ง *6* ด้าน เรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ พบว่า

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดอุบลราชธานี ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการที่มีตำแหน่งการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ พบดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สอดคล้องกับบริบทและข้อมูลที่เป็นจริงของสถานศึกษา ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติจริง

3.2 ด้านการพัฒนาหลักกระบวนการเรียนรู้ ครูมีความรับผิดชอบงานหลายอย่างทำให้ขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ยึดติดกับการจัดการจัดกระบวนการเรียนการสอนจากสำนักพิมพ์และไม่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ควรเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาด้านจัดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ๆเพิ่มขึ้น และไม่มอบหมายภาระงานมากเกินไป

3.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การวัดผลประเมินผลยังประเมินจากการสอบเป็นหลัก ควรส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินนักเรียน

3.4 ด้านการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ ทำให้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ยังขาดแคลนงบประมาณวัสดุในการดำเนินการควรจัดหาและจัดสร้างแหล่งเรียนที่เหมาะสม

3.5 ด้านการพัฒนา การใช้สื่อ และเทคโนโลยี ครูและบุคลากรขาดความรู้ความชำนาญด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และการผลิต พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ไม่ผลิตสื่อใช้เอง สื่อเทคโนโลยียังไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน ควรส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.6 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนยังจัดได้ไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรม ส่วนมากจะเน้นที่กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และแนะแนว ควรจัดให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมและมีความต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรจัดให้มีและส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2. ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีทักษะในการใช้สื่อ เทคโนโลยี และการผลิต พัฒนาสื่อการเรียนการสอน

3. ควรมีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะสม

4. ควรกำหนดภาระงานของครูให้เหมาะสม และได้รับการพัฒนาด้านการจัดกระบวนการเรียนใหม่ๆ อยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

ตรีโชค กางกั้น. **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2552.

รุ่งรัชชดาพร เวหะชาติ. **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2550.

สนิท ซื่อสัตย์. **สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี, 2543.

สมพร พรมชินวงศ์. **การศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3.** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2550.

อุดม จันทร์โสดา. **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2548.